

29. 9. 2010

B7-0540/2010

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázek k ústnímu zodpovězení B7-0470/2010 a B7-0551/2010

v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu

o činnosti EU v oblasti průzkumu ložisek ropy a těžby ropy v Evropě

Jo Leinen

za Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

Usnesení Evropského parlamentu o činnosti EU v oblasti průzkumu ložisek ropy a těžby ropy v Evropě

Evropský parlament,

- s ohledem na články 11 a 191 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na Úmluvu OSN o biologické rozmanitosti,
 - s ohledem na síť Natura 2000 zavedenou směrnicí Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích)¹ a na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnosti Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí)², které představují hlavní prostředek ochrany biologické rozmanitosti moří v Evropě,
 - s ohledem na cíle a požadavky, pokud jde o dosažení příznivého a dobrého stavu prostředí v pobřežních a mořských vodách v Evropě, jež jsou vytýčeny ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (rámcová směrnice o vodě)³, a v rámcové směrnici o strategii pro mořské prostředí,
 - s ohledem na akční plán EU pro biologickou rozmanitost⁴,
 - s ohledem na ropnou skvrnu, kterou způsobila vrtná plošina Deepwater Horizon v Mexickém zálivu,
 - s ohledem na vrtné plošiny ve vodách EU,
 - s ohledem na otázky ze dne 7. září 2010 o důsledcích ropné skvrny způsobené vrtnou plošinou Deepwater Horizon pro EU a činnosti EU v oblasti průzkumu ložisek ropy a těžby ropy v EU položené Radě a Komisi (O-0122/2010 – B7-0470/2010, O-0123/2010 – B7-0551/2010),
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 a čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v souvislosti s ropnou skvrnou způsobenou vrtnou plošinou Deepwater Horizon v Mexickém zálivu je nezbytné, aby EU a její členské státy neprodleně prověřily veškeré aspekty průzkumu ložisek ropy a těžby ropy v Evropské unii a aby poté podnikly všechny nezbytné kroky, jež zajistí, aby k podobné ekologické katastrofě nedošlo ve vodách EU,

¹ Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.

² Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19.

³ Úř. věst. L 327, 22. 12. 2000, s. 1.

⁴ SEK (2006) 607 a 621.

- B. vzhledem k tomu, že klíčovou zásadou, která musí být základem pro všechny činnosti EU v této oblasti, je vysoká úroveň prevence, ochrany životního prostředí a bezpečnosti ropných operací v Evropě,
- C. vzhledem k tomu, že těžba ropy a průzkum ropných ložisek se většinou odehrává ve vodách Severního moře,
- D. vzhledem k tomu, že vody EU hraničí také se zeměmi, které nejsou součástí Evropské unie a na které se podle práva EU nevztahuje povinnost dodržovat příslušné předpisy upravující odpovědnost a náhradu škody,
- E. vzhledem k úsilí vynakládanému na rozšíření těžby ropy a průzkumu ropných ložisek do hlubších a vzdálenějších částí moře, což představuje zvýšené riziko při řízení a sledování operací,
1. vyjadřuje solidaritu s oběťmi havárie na vrtné plošině Deepwater Horizon a vyzývá EU, aby poskytla technickou pomoc a podporu při odstraňování jejích následků;
 2. uznává skutečnost, že námořní těžba ropy a zemního plynu v Evropě může i nadále významně přispívat k zabezpečení dodávek v EU a k vysoké úrovni bezpečnosti průmyslu v Evropě;
 3. uvědomuje si, že je nutné bezodkladně vytvořit společný evropský přeshraniční systém reakce na úniky ropy a jejich prevence;
 4. naléhavě vyzývá Komisi, aby na konci roku předložila zprávu s posouzením míry znečištění životního prostředí v Mexickém zálivu a jeho biologického stavu;
 5. vyzývá Komisi, aby pečlivě sledovala výsledky vyšetřování amerických úřadů, které zkoumají, jaké lidské, přírodní a technologické faktory ropnou havárii v Mexickém zálivu způsobily, a vyvodila z nich veškeré nezbytné závěry, jak předcházet vzniku takových událostí na vrtných plošinách v mořských a pobřežních vodách EU;
 6. vyzývá Komisi, aby vypracovala striktní politiku EU pro prevenci havárií na vrtných plošinách a aby rozšířila oblast působnosti směrnice SEVESO II¹ i na vrtné plošiny;
 7. vyzývá Komisi zejména k tomu, aby přezkoumala schopnost EU okamžitě reagovat na havárie zařízení na volném moři a aby ve spolupráci s členskými státy vypracovala evropský akční plán; konstatuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost arktické oblasti, která je křehká a hraje důležitou úlohu při zmírňování změny klimatu;
 8. vítá rozhodnutí Komise provést „zátěžový test“ těžby ropy ve vodách EU; vyzývá ji, aby odkryla nedostatky a slabé stránky právního rámce na úrovni EU a své analýzy co nejdříve zpřístupnila Parlamentu;
 9. vyzývá Komisi zejména k tomu, aby revidovala stávající právní předpisy, na základě

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/105/ES ze dne 16. prosince 2003, kterou se mění směrnice Rady 96/82/ES o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (Úř. věst L 345, 31.12.2003, s. 97).

kterých mohou držitelé licence pro námořní těžbu ropy pronajímat zařízení třetím stranám, tak aby mohla být v následných občanskoprávní sporech snadněji stanovena odpovědnost za ztráty na lidských životech a škody na životním prostředí, které byly způsobeny haváriemi a katastrofami na námořních vrtných plošinách;

10. naléhavě vyzývá Komisi, aby po dokončení přezkumu právních předpisů předložila co nejdříve Parlamentu případné legislativní návrhy, jež bude považovat za nezbytné k nápravě zjištěných nedostatků regulačního rámce pro těžbu ropy a průzkum ropných ložisek v EU a další způsoby využívání mořského dna, který stanoví např. směrnice o odpovědnosti za životní prostředí¹, směrnice SEVESO II a jiné evropské právní předpisy;
11. domnívá se, že stávající právní předpisy o odpovědnosti za životní prostředí obsahují několik významných nedostatků, a proto vyzývá Komisi, aby zvážila přezkum obsahu a rozšíření oblasti působnosti současných právních předpisů EU (včetně směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, směrnice SEVESO II a opatření zahrnujících balíček Erika a třetí balíček pro námořní bezpečnost) a/nebo zavedení případných nových nezbytných právních předpisů s cílem zohlednit veškerá rizika spojená s námořní těžbou ropy a posílit předpisy upravující odpovědnost v případě ropných havárií;
12. konstatuje, že neexistuje fond pro odškodnění v případě ropných havárií, a vyzývá Komisi, aby do směrnice o odpovědnosti za životní prostředí doplnila ustanovení o povinné finanční záruce;
13. naléhavě vyzývá Komisi, aby ve směrnici o odpovědnosti za životní prostředí snížila hranici škod a aby do její působnosti zahrnula škody na mořských vodách;
14. vyzývá Komisi, aby v rámci současného přezkumu směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí² zajistila, že všechny činnosti vykonávané na mořském dně budou podléhat povinnému posouzení, že bude zaručena kvalita posouzení vlivu na životní prostředí a že bude zamezeno provádění mimořádně nebezpečných činností, jako je těžba na mořském dně, pokud z posouzení vlivu na životní prostředí vyplyne, že nelze uspokojivě omezit související rizika;
15. dále se domnívá, že všechny návrhy právních předpisů musí zajišťovat komplexní právní rámec, který:
 - pokud možno zabráni činnostem na mořském dně, při nichž hrozí poškození mořského a pobřežního prostředí,
 - zaručí, že plnou odpovědnost za veškeré škody způsobené těmito činnostmi, včetně poškození suchozemského a mořského prostředí a světového klimatu, ponese znečišťovatel,
 - zaručí ochranu biologické rozmanitosti mořského a pobřežního prostředí v Evropě,

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56).

² Směrnice 85/337/EHS v pozměněném znění.

- ještě před naplánováním jakékoli hospodářské činnosti zajistí, aby nezávislí odborníci provedli posouzení vlivu na životní prostředí;
16. vyzývá Komisi, aby předložila legislativní návrh s cílem zajistit, že budou na všech vrtných plošinách a při všech těžebních operacích v EU, od pobřeží Atlantiku po Černé moře, jednotně uplatňovány přísné bezpečnostní normy; a vyzývá Komisi a členské státy, aby spolupracovaly s Mezinárodní námořní organizací (IMO) v zájmu posílení mezinárodních pravidel a norem v oblasti bezpečnosti a kontroly;
 17. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly moratorium na veškerou novou těžbu ropy na volném moři ve vodách EU, dokud nebudou tyto normy zavedeny v celé EU;
 18. naléhavě žádá Komisi, aby prozkoumala zavedení účinného systému dohledu, který umožní „kontrolovat kontrolní orgány“, a vyzývá k neprodlenému posílení kontrolních postupů a povinných minimálních bezpečnostních požadavků na úrovni EU;
 19. vyzývá Komisi, aby zajistila, že veškerá ustanovení směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí, směrnice o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí¹ a směrnice o stanovištích týkající se posuzování dopadu ropných plošin na životní prostředí budou jednotně uplatňována ve všech členských státech;
 20. domnívá se, že by měl být mandát Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA) rozšířen z plavidel i na zařízení na volném moři; žádá, aby byly tyto případné nové úkoly zohledněny při sestavování rozpočtu agentury EMSA a odrazily se v počtu jejich zaměstnanců;
 21. vyzývá Komisi, aby zveřejnila výroční zprávu vypracovanou ve spolupráci s úřady členských států a nezávislými odborníky, která by měla vyhodnotit technickou bezpečnost zařízení a námořních vrtných plošin v mořských a pobřežních vodách EU;
 22. je přesvědčen, že je prvořadé, aby Komise prozkoumala všechny otázky financování a odpovědnosti v souvislosti s námořní těžbou v EU s cílem zavést, bude-li to nezbytné, povinné celoevropské pojištění nebo další vhodné nástroje, jako například vytvoření zvláštního evropského fondu, do kterého by povinně přispívali provozovatelé zařízení na volném moři; domnívá se, že takový nástroj musí plně zohledňovat odpovědnost těchto provozovatelů, zajistit, aby byli dostatečně pojištěni nebo jinak finančně kryti a bylo tak zabezpečeno odstranění následků a odškodnění, způsobí-li škodu na životním prostředí, a rovněž zajistit dodatečné finanční záruky, například v podobě fondů, odstranění následků a odškodnění v případech, kdy finanční záruky provozovatelů nejsou dostatečné;
 23. naléhavě vyzývá Komisi, aby zejména zvažila zavedení povinných systémů celoevropského pojištění, z něhož by se vyplácelo odškodnění společnostem zasaženým případnou ropnou havárií;
 24. naléhavě vyzývá Komisi, aby prověřila vyřazování existujících vrtných soustav z provozu,

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, 21.7.2001, s. 30).

přičemž je nutné řádně zohlednit stávající mezinárodní a vnitrostátní předpisy pro tuto oblast, a aby objasnila – bude-li to nezbytné, formou právních předpisů – odpovědnost provozovatelů za zajištění bezpečného odstranění soustav a za případné škody na životním prostředí způsobené vyřazováním námořních soustav z provozu a za případné škody na životním prostředí způsobené námořním zařízením nebo vrtnou plošinou po jejich vyřazení z provozu;

25. vyzývá Komisi, aby zavedla přísný a závazný rámec pro zveřejňování informací o postupech firem v oblasti životního prostředí, v sociální oblasti a v oblasti řízení a aby zvážila zavedení opatření v zájmu posílení závazku institucionálních investorů vůči společnostem v souvislosti s investičními riziky postupů, jež mají nepříznivý vliv na životní prostředí;
26. bere na vědomí zprávu britského Úřadu pro zdraví a bezpečnost o pracovních podmínkách v Severním moři, z níž vyplývá, že počet smrtelných úrazů a těžkých zranění se během uplynulého roku zdvojnásobil; vyzývá Komisi, aby tato tvrzení prošetřila a podnikla kroky k zajištění vysoké úrovně ochrany zdraví a bezpečnosti pro pracovníky námořního těžebního průmyslu;
27. vyzývá Komisi, aby se aktivně zasadila o to, že činnosti prováděné třetími zeměmi a projekty těžby ropy budou pokud možno splňovat přísné ekologické normy, a aby zajistila konkrétní mechanismy náhrady škod způsobených námořními ropnými operacemi třetích zemí, které sousedí s EU.
28. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.